

Quicksan woningbouw zuidzijde Klarenbeekseweg

Toetsing van de herontwikkelingen van het plangebied aan de wet-
en regelgeving voor natuur

Definitief

D&D Projecten BV

Grontmij Nederland B.V.
Arnhem, 3 oktober 2013

Verantwoording

Titel : Quicksan woningbouw zuidzijde Klarenbeekseweg

Subtitel : Toetsing van de herontwikkelingen van het plangebied aan de wet- en regelgeving voor natuur

Projectnummer : 325147

Referentienummer :

Revisie : D1

Datum : 3 oktober 2013

Auteur(s) : ing. C.C. Oskamp MSc., ing. A.M. Poelmans

E-mail adres : arjen.poelmans@grontmij.nl

Gecontroleerd door : mr. A.H. Tuitert

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : ing. R.J.C. Vink

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
Velperweg 26
6824 BJ Arnhem
Postbus 485
6800 AL Arnhem
T +31 26 355 83 55
F +31 26 445 92 81
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Doel	5
1.3	Beschrijving plangebied	5
1.3.1	Toekomstig woningbouwlocatie	5
1.3.2	Werkzaamheden	5
2	Natuurwetgeving	6
2.1	Gebiedsbescherming	6
2.1.1	Natuurbeschermingswet	6
2.1.1.1	Natura 2000	6
2.1.1.2	Beschermde Natuurmonument	6
2.1.2	Streekplan	6
2.1.2.1	Ecologische Hoofdstructuur	6
2.1.2.2	Weidevogel- en ganzengebied	7
2.2	Soortbescherming	7
2.2.1	Flora- en faunawet	7
3	Ecologische waarden en effectbepaling	8
3.1	Beschermde gebieden	8
3.1.1	Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten	8
3.1.2	Ecologische Hoofdstructuur	8
3.1.3	Weidevogel- en ganzenbeschermingsgebieden	9
3.2	Inventarisatie beschikbare gegevens	9
3.2.1	Planten	9
3.2.2	Ongewervelden	10
3.2.3	Amfibieën, reptielen en vissen	10
3.2.4	Zoogdieren	10
3.2.5	Vogels	11
4	Conclusies en aanbevelingen	12
4.1	Gebiedsbescherming	12
4.2	Flora- en faunawet	12

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In Klarenbeek heeft D&D Projecten Klarenbeek b.v. het voornemen om ten zuiden van de Klarenbeekseweg woningen te ontwikkelen (figuur 1). Voor de ontwikkeling moet het bestemmingsplan worden aangepast. Hiervoor moet een goede ruimtelijke onderbouwing worden opgesteld. Een verplicht onderdeel hiervan vormt het onderzoek naar de effecten van het plan op beschermde soorten en gebieden vanuit de natuurwetgeving.

In het kader van de Flora- en faunawet dient voor deze werkzaamheden een natuurtoets uitgevoerd te worden. In 2008 is een quickscan ecologie uitgevoerd. Omdat onder andere de invulling van het plan en plangebied is veranderd, is de quickscan geactualiseerd. Deze actualisatie is uitgevoerd in september 2013. In deze natuurtoets wordt onderzocht wat het effect is op de natuurwaarden. Het kader voor de toetsing van de gebiedsbescherming is de Natuurbeschermingswet en het beleid voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Bij het onderzoek naar de natuurwaarden wordt rekening gehouden met de omliggende functies op de locaties en het omringende gebied.

In opdracht van D&D Projecten Klarenbeek b.v. heeft Grontmij de actualisatie quickscan uitgevoerd voor de werkzaamheden in het kader van woningbouw Klarenbeekseweg.

Figuur 1. Luchtfoto met plangebied (rood gekleurd) te Klarenbeek langs de Klarenbeekseweg.

1.2 Doel

De doelstelling van het onderzoek is tweeledig. Enerzijds wordt inzichtelijk gemaakt welke wettelijk beschermde natuurwaarden in het projectgebied en de directe omgeving te verwachten zijn c.q. zijn aangetroffen. Anderzijds worden de consequenties van deze aanwezigheid voor de planontwikkeling weergegeven.

Gelet op de opdracht genoemd in de inleiding en de doelstelling, is het van belang dat de volgende vragen worden beantwoord:

1. Welke beschermde dier- en plantensoorten komen mogelijk voor in het plangebied en in de directe omgeving hiervan?
2. Welke verwachte wettelijk beschermde dier- en plantensoorten ondervinden nadelen van de plansituatie?
3. Hoe dient te worden omgegaan met eventuele negatieve effecten van de plansituatie op wettelijk beschermde dier- en plantensoorten?

1.3 Beschrijving plangebied

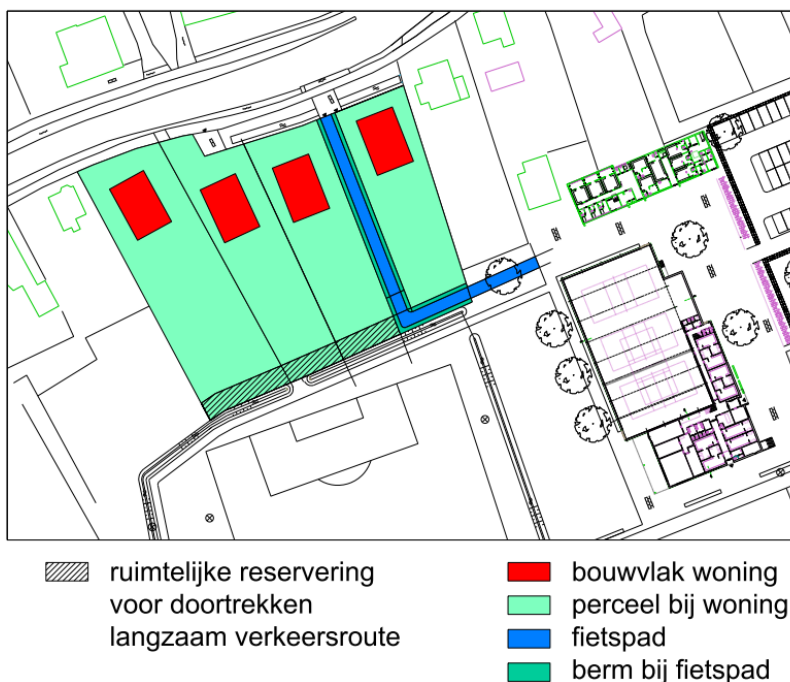
1.3.1 Toekomstig woningbouwlocatie

Het plangebied bestaat uit agrarisch grasland en is in gebruik als schapenweide. De woning aan de westzijde is gesloopt. Aan de wegzijde loopt een watergang. De watergang is momenteel niet watervoerend.

1.3.2 Werkzaamheden

De werkzaamheden bestaan uit het realiseren van woningen.

Figuur 2 Stedenbouwkundig plan

D&D projecten
d.d. 19-07-2013
Schaal 1:1000

2 Natuurwetgeving

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 *Natuurbeschermingswet*

Op 1 oktober 2005 is de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden en deze heeft als doel het beschermen en in stand houden van bijzondere gebieden (Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten) in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn verboden. Ook activiteiten buiten de beschermde gebieden kunnen verboden zijn, indien deze negatieve effecten veroorzaken (externe werking). Bij negatieve effecten is het nodig een vergunning aan te vragen op basis van een verslechterings- en verstoringstoets. Het uitvoeren van een passende beoordeling (uitgebreide effectenstudie, alternatievenonderzoek en onderbouwing dwingende redenen van groot openbaar belang) is noodzakelijk wanneer de negatieve effecten (mogelijk) significant zijn.

2.1.1.1 Natura 2000

De Natura 2000-gebieden bestaan uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. De Vogelrichtlijngebieden zijn aangewezen voor de bescherming van bepaalde vogelsoorten (kwalificerende soorten). Kwalificerende soorten zijn soorten waarvan geregeld meer dan 1% van de biogeografische populatie in het gebied verblijft of waarvoor het gebied tot de vijf belangrijkste gebieden in Nederland behoort. De Habitatrichtlijngebieden zijn aangemeld voor het beschermen van habitattypen (natuurtypen) waarvoor Europa op wereldschaal een bijzondere verantwoordelijkheid draagt. Samen vormen deze gebieden het Europese Natura 2000-netwerk.

2.1.1.2 Beschermde Natuurmonument

Voor Beschermde Natuurmonumenten die buiten de Natura 2000-gebieden liggen, geldt dat handelingen in of rondom Beschermde Natuurmonumenten die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren en planten in dat gebied, of die het Beschermde Natuurmonument ontsieren, zijn verboden, tenzij hiervoor een vergunning is verkregen. Het beschermingsregime van de gebieden die nu binnen Natura 2000-gebieden liggen, treedt terug. De natuurwaarden waarvoor deze gebieden waren aangewezen, worden opgenomen in de doelstellingen voor instandhouding van het betreffende Natura 2000-gebied.

2.1.2 *Streekplan*

In het streekplan wordt aangegeven hoe om te gaan met onder andere de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en ganzen- en weidevogelbeschermingsgebied. Hieronder worden deze gebieden verder beschreven.

2.1.2.1 Ecologische Hoofdstructuur

De EHS bestaat in Gelderland uit bestaande natuurgebieden, verwevingsgebieden en ecologische verbindingzones die belangrijke gebieden met elkaar verbinden. Binnen of nabij de EHS geldt in principe de “nee, tenzij”-benadering. Dit houdt in dat bestemmingswijziging niet mogelijk is als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang.

2.1.2.2 Weidevogel- en ganzengebied

De provincie Gelderland neemt een bijzondere verantwoordelijkheid voor een aantal weidevogel- en ganzengebieden buiten de EHS. Hierop is toegespitst beleid van toepassing, dat inhoudt dat doorsnijding, aantasting van rust en openheid, verlaging van het waterpeil en verstoring niet zijn toegestaan.

2.2 Soortbescherming

2.2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is sinds 1 april 2002 van kracht. In deze wet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende vogels, zoogdieren, amfibieën en reptielen beschermd. Daarnaast zijn er selectieve lijsten van beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelde dieren. De beschermde soorten en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen mogen niet opzettelijk worden verstoord of vernietigd. Indien dit onvermijdelijk is, dient ontheffing te worden aangevraagd. Vrijstelling of ontheffing kan slechts worden verleend “wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort”. In principe dienen bij verstoring mitigerende dan wel compenserende maatregelen te worden genomen.

Sinds 23 februari 2005 is de Flora- en faunawet gewijzigd. De beschermde soorten zijn nu verdeeld in drie tabellen:

1. algemene soorten
Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling. Er hoeft voor ontwikkelingen geen ontheffing aangevraagd te worden;
2. overige soorten
Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort);
3. soorten bijlage IV Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB
Voor deze soorten moet wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing aangevraagd worden. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets, hetgeen inhoudt dat:
 - er sprake is van een bij de wet genoemd belang;
 - er geen alternatief is;
 - er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Verstoring van nestelende/broedende vogels en vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels is niet toegestaan. Daarom dienen versturende werkzaamheden altijd buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd.

3 Ecologische waarden en effectbepaling

3.1 Beschermde gebieden

3.1.1 Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten

Het plangebied is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. De Landgoederen van Brummen zijn de dichtstbijzijnde gebieden die in procedure zijn om aangewezen te worden als Natura 2000-gebied. Fysieke aantasting van het gebied is daarmee niet aan de orde. Ook verstoring is uitgesloten, omdat het plangebied is gelegen op ruim 3 kilometer van de beschermde gebieden.

Ook voor Beschermde Natuurmonumenten zijn geen negatieve gevolgen. In de verre omtrek van het plangebied zijn geen Beschermde Natuurmonumenten gelegen. Hierdoor is een negatief effect op deze gebieden uitgesloten.

3.1.2 Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied ten zuiden van de Klarenbeekseweg ligt in de nabijheid van de EHS. Fysieke aantasting van het plangebied is niet aan de orde. Omdat het plangebied tegen de EHS aan ligt, wordt wel verwacht dat verstoring alleen tijdens de uitvoering een rol zal spelen. Tijdens de uitvoeringsfase kan geluidsverstoring optreden als gevolg van de bouwwerkzaamheden. Deze verstoring is echter van tijdelijke aard en tast geen van de kernkwaliteiten en omgevingscondities aan binnen de EHS, die genoemd worden in het rapport 'Uitwerking streekplan Gelderland 2005'.

Figuur 3 Overzicht van het plangebied (rode lijn) ten opzichte van de EHS (groen)
(<http://www.synbiosys.alterra.nl>)

3.1.3 *Weidevogel- en ganzenbeschermingsgebieden*

Er zijn in de directe omgeving geen weidevogel- en ganzenbeschermingsgebieden aanwezig. Negatieve effecten als gevolg van de ontwikkelingen in het plangebied zijn dan ook uitgesloten.

3.2 **Inventarisatie beschikbare gegevens**

Literatuuronderzoek

Het literatuuronderzoek heeft als doel een overzicht te geven van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde flora en fauna in het plangebied en omgeving. Hierbij is gebruik gemaakt van diverse ecologische (werk)atlassen en websites.

Er is onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van soorten, beschermd in de beschermingsregimes tabel 2, tabel 3 van de AMvB Flora- en faunawet en de vogelsoorten van de beschermingscategorieën 1 t/m 4. Dit betreft de vogelsoorten waarvan de vaste rust- en verblijfplaatsen het gehele jaar door beschermd zijn.

De volgende bronnen zijn geraadpleegd:

- Ecologische atlassen
 - Atlas van de nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie (Limpens, et al. 1997);
 - Vissenatlas Gelderland (2012).
- NDFF gegevens (2008-2012);
- website RAVON (www.ravon.nl) voor verspreidingskaarten amfibieën, reptielen en vissen;
- website Zoogdierenvereniging (www.zoogdierenvereniging.nl); zoogdierenatlas Gelderland;
- website Waarneming.nl (www.waarneming.nl).

Oriënterend veldbezoek

Op 28 april 2008 is een eerste veldonderzoek uitgevoerd in het plangebied. In het kader van de actualisatie is tijdens een oriënterend veldbezoek op 27 september 2013 het plangebied bezocht. Dit veldbezoek is uitgevoerd door de bevoegde ecooloog Arjen Poelmans. Vanwege het tijdstip in het jaar, buiten de gunstige waarnemingsperiode van soorten, is alleen onderzoek uitgevoerd naar de habitats van soorten, beschermd in de beschermingsregimes tabel 2, tabel 3 en de vogelsoorten van de beschermingscategorieën 1 t/m 4 (vogelsoorten waarvan de vaste rust- en verblijfplaatsen het gehele jaar door beschermd zijn). Er heeft geen structureel onderzoek plaats gevonden naar het daadwerkelijk voorkomen van flora en fauna, maar tijdens het veldbezoek verrichte waarnemingen zijn wel genoteerd.

3.2.1 *Planten*

Bronnenonderzoek

Op basis van de beschikbare gegevens zijn geen beschermde soorten (tabel 2 & 3 Ffwet) in het plangebied te verwachten.

Oriënterend veldonderzoek

De begroeiing in het plangebied bestaat uit agrarisch weiland. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen. Ondanks dat het niet de meest geschikte periode is om beschermde soorten aan te kunnen treffen, kan op basis van de bestaande situatie (het intensieve gebruik en beheer) aangenomen worden dat beschermde soorten van tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet niet voorkomen.

Toetsing Flora- en faunawet

Voor de planten is er voor de voorgenomen ontwikkeling geen nader onderzoek of ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

3.2.2 Ongewervelden

Bronnenonderzoek

Vanuit de beschikbare gegevens zijn geen aanwijzingen dat ongewervelden van tabel 2 of 3 van de AMvB Flora- en faunawet kunnen voorkomen in het kilometerhok waarin zich het plangebied bevindt.

Oriënterend veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde ongewervelden waargenomen. Het tijdstip was ook ongeschikt voor het doen van waarnemingen van de meeste insectensoorten. Beschermde ongewervelden (dagvlinders, libellen, mieren, kevers) zijn in het plangebied niet te verwachten. Het gewenste habitat voor veel beschermde ongewervelden betreft bos,-heide, moeras- en veengebieden, en dat ontbreekt in het plangebied. Het plangebied is wel geschikt voor algemeen in Nederland voorkomende ongewervelden die niet onder het beschermingsregime vallen.

Toetsing Flora- en faunawet

Voor ongewervelden is er voor de voorgenomen ontwikkeling geen nader onderzoek of ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

3.2.3 Amfibieën, reptielen en vissen

Bronnenonderzoek amfibieën, reptielen en vissen

Op basis van gegevens van RAVON (2002-2012) en Waarneming.nl zijn de volgende amfibieën en reptielen waargenomen in het uurhok waarin het plangebied is gelegen: kleine watersalamander, meerkikker, gewone pad en bruine kikker (allen tabel 1 Ffwet), ringslang, hazelworm (tabel 3 Ffwet) en levendbarende hagedis (tabel 2 Ffwet). In het plangebied en directe omgeving zijn geen beschermde vissen waargenomen.

Oriënterend veldonderzoek

Aan de rand van het plangebied loopt een watergang. De watergang blijft behouden. Vanwege de ligging aan de rand van stedelijk gebied en het ontbreken van geschikt habitat is het voorkomen van zwaarder beschermde amfibieën, reptielen en vissen eveneens uitgesloten.

Toetsing Flora- en faunawet

Voor amfibieën, reptielen en vissen is er voor de voorgenomen ontwikkeling geen nader onderzoek of ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

3.2.4 Zoogdieren

Bronnenonderzoek zoogdieren

Op basis van gegevens (2008 – 2012 Zoogdierverseniging) blijkt dat het plangebied gelegen is in het verspreidingsgebied van verschillende vleermuizen, waaronder de baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en de gewone grootoorvleermuis (tabel 3 Ffwet). Verder is het plangebied geschikt voor algemeen voorkomende soorten zoals, haas, mol, huisspitsmuis en egel.

Oriënterend veldonderzoek

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde zoogdieren waargenomen. In het plangebied zijn geen gebouwen en holtes in bomen aanwezig (die worden verwijderd) die kunnen dienen als vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen. Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen.

Toetsing Flora- en faunawet

De algemene soorten zoogdieren welke in het gebied voor kunnen komen, zoals mol, huisspitsmuis en egel staan in tabel 1 van de Flora- en faunawet, voor deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Hier-voor is geen ontheffing nodig.

De singels/houtwallen in het plangebied blijven behouden. Wanneer deze elementen niet extra worden belicht, dan wordt de functionaliteit van het gebied als foerageergebied voor vleermuizen niet wezenlijk aangetast. Bovendien zal er in de nieuwe situatie foerageergebied voor de genoemde soorten ontstaan in de vorm van tuinen rond de woningen. De ingreep leidt derhalve niet tot een aantasting van essentieel foerageergebied van vleermuizen.

3.2.5 Vogels

Het plangebied is mogelijk geschikt voor minder kritische weidevogels (kievit en scholekster), voor kritische soorten als grutto en tureluur ontbreekt voldoende openheid. De overige beplanting (solitaire bomen, ruigtes) is geschikt als broedplaats voor algemene vogelsoorten.

Oriënterend veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek zijn gezien het tijdstip van het jaar geen broedende vogels vastgesteld. Het plangebied is geschikt voor minder kritische weidevogels. Er zijn geen nesten aangetroffen van soorten die jaarrond beschermd zijn. De boerderijen in de directe omgeving van het plangebied kunnen geschikt zijn als vaste rust- en verblijfplaats voor steenuil en/of kerkuil. Het plangebied kan daarmee een onderdeel uitmaken van het leefgebied van deze soorten. Er zijn op basis van de gegevens (NDFF en waarneming.nl, periode 2008 – 2012) echter geen waarneming bekend van deze soorten in de directe omgeving van het plangebied.

Figuur 4 mogelijk geschikte locaties voor steenuil en/of kerkuil

Op 4 december 2013 zijn de locaties aan De Dalk en Dalkweg bekeken op geschiktheid en voorkomen (sporen, zichtwaarneming) van steenuil en kerkuil. Beide locaties zijn ongeschikt als verblijfplaats voor steenuil en kerkuil door het ontbreken van gebouwen (woonhuis + opstallen) met invliegopeningen en/of open ruimtes.

Toetsing Flora- en faunawet

Het is verboden om broedende vogels te verstoren tijdens het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. Indien het toch noodzakelijk is om in het broedseizoen activiteiten uit te voeren, dan moet vooraf door een ter zake kundige bepaald worden of er broedende vogels voorkomen.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Gebiedsbescherming

De ontwikkelingen in het plangebied hebben geen negatieve invloed op:

1. Natura 2000-gebieden;
2. Beschermde Natuurmonumenten;
3. weidevogel- en ganzenfoerageergebieden.

Omdat het plangebied tegen de EHS aan ligt, wordt verwacht dat verstoring alleen tijdens de uitvoering een rol zal spelen. Tijdens de uitvoeringsfase kan geluidsverstoring optreden als gevolg van bijvoorbeeld heiwerkzaamheden. Deze verstoring is echter van tijdelijke aard en tast geen van de kernkwaliteiten en omgevingscondities aan binnen de EHS, die genoemd worden in het rapport 'Uitwerking streekplan Gelderland 2005'.

4.2 Flora- en faunawet

In het plangebied kunnen verschillende soorten broedvogels voorkomen. In het kader van de Flora- en faunawet is het onder andere verboden om broedende vogels te verstoren. Voor het verstoren van broedende vogels wordt door het Ministerie EZ geen ontheffing verleend. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot begin augustus. Indien het toch noodzakelijk is om in het broedseizoen activiteiten uit te voeren, dan moet vooraf door een terzake kundige bepaald worden of er broedende vogels voorkomen.

Overige beschermde soorten van tabel 2/3 van de Flora- en faunawet worden niet verwacht vanwege het ontbreken van geschikte biotoop.